

O DELU

občinskega javnega tožilstva v Ljubljani ter ocena stanja varnosti na področju kaznivih dejanj za leto 1978

I.

V zadnjem letu pred ustavno preobrazbo javnega tožilstva je bilo delo Občinskega javnega tožilstva v Ljubljani v skladu s pristojnostmi in nalogami, ki izhajajo iz političnih dokumentov o zatiranju in preprečevanju družbeno negativnih pojavov, usmerjeno k čim uspešnejšemu izvajanju politike pregona storilcev kaznivih dejanj in drugih dejanj, ki so kazniva. Posebno pozornost smo posvečali nadaljnji krepitvi spremljanja in proučevanja družbenih odnosov in pojavov ter seznanjanju samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij in delegatskih skupščin z ugotovitvami, k čemur nas še posebej zavezujejo dokumenti 8. kongresa ZKS.

II.

Podatki o delu OJT v Ljubljani po številu oseb primerjalno z letom 1977

	1977	1978
— po prijavah	4693	4362
— po zavrženih prijavah	1175	1172
— po preiskovalnih postopkih	1864	2591
— po ustavljenih preiskavah	214	293
— po obtožbah	2760	2688

Število prijavljenih oseb je po I. 1977 upadlo za 7 %. Pojav povezujemo z manjšim številom ovadenih za prometna kazniva dejanja, področje kriminalitete, ki je bilo sicer z novo kazensko zakonodajo zoženo zaradi dekriminacije nezgod z najlažjimi posledicami, pa kot fenomen ohranja vse negativne značilnosti.

Porast preiskovalnih zadev za 39 % je posledica nove procesne zakonodaje, ki z nekaterimi sicer kvalitetnimi rešitvami ne omogoča širšega neposrednega obtoževanja. V tem leži osnovni razlog za povečano število ne le preiskav, ampak tudi za zmanjšanje obtoženih zadev. Lahko rečemo, da se je kazensko obravnavanje zadev občutno upočasnilo.

Večje število ustavljenih preiskav je rezultat splošnega povečanja preiskovalnih postopkov.

Le neznatno (za 2,6 %) manjše število obtoženih oseb kot I. 1977 je posledica ažurnega dela na tožilstvu, ki ob koncu leta ni beležilo omembe vrednega zaostanka nerešenih zadev.

Med kvalitetnimi činitelji moramo omeniti še, da se je glede na izrečene sodbe povečala obsodilnost na preko 83 %, skoraj 86 %, uspeh pri pritoževanju pa tudi kaže, da je bila pritožbena politika v pretežni meri pravilno usmerjena.

III.

OCENA STANJA NA PODROČJU KRIMINALITETE

Prijavljene osebe po poglavjih kazenskega zakona v absolutnem številu in odstotku

	število oseb	Procent
k. d. zoper premoženje	1665	38,2
k. d. zoper splošno varnost	1570	36,0
k. d. zoper uradno dolžnost	242	5,5
k. d. zoper življenje in telo	232	5,3
zoper gospodarstvo	159	3,6
ostalo	494	11,3
SKUPAJ:	4362	99,9

Skoraj tri četrtine prijavljenih izvršuje kazniva dejanja zoper premoženje (tatvine, goljufije, zatajitve ...) oziroma zoper splošno varnost (skoraj v celoti prometne delikte). Pri tem sodi med premoženjske delikte tudi večina ovadb zoper neznane storilce (2200) in mladoletne osebe (498).

Na obeh prevladujočih področjih kriminalitete se soočamo s problemom varnostne kulture občanov: pri premoženjskih deliktih oškodovancev samih, ki (kot zasebniki in kot družbene pravne osebe) prepogosto opuščajo elementarne ukrepe varovanja premoženja; pri prometnih deliktih vseh udeležencev v prometu, ki predvsem v premajhni meri upoštevajo specifično neugodne prometne razmere na naših cestah (konstrukcijska nesodobnost in tehnična neopremljenost cest, gostota prometa ...). Delež vinjenih voznikov je ponovno v porastu, sorazmerno veliko pa je tudi število kriminalnih zapustitev ponesrečencev v prometnih nezgodah brez pomoči.

Na področju splošne varnosti lahko še ugotovimo, da ni bilo težjih primerov železniških nezgod, da pa se pri problematiki delovnih nezgod in varstvu okolja soočamo predvsem s težavami pri odkrivanju, ki ga bo treba pri delovnih nasploh intenzivirati, pri okolju pa organizacijsko in metodološko izboljšati. V ta namen smo z ONZ in inšpekcijskimi službami v regiji organizirali poseben posvet, ki je opozoril na to, da je kvalitetno in pravočasno odkrivanje predpogoj za uspešno preventivno in represivno delovanje.

Ovadb za kazniva dejanja s področja gospodarstva so v porastu. Ta je najmočnejši pri kaznivih dejanjih izdaje nekaterih čekov, ki jih je bilo prijavljenih kar 76. Dasiravno ob razširjeni uporabi čekov, s takšnimi kaznivimi dejanji v bodoče moramo računati, pa bi ažurnejše obveščanje imetnikov računov o stanju sredstev ter pravočasna kontrola banke in ukrepanje proti kršilecem lahko uspešno preprečevalo, da bi se posamezniki okoriščali z visokimi, kasneje praviloma neizterljivimi zneski.

Prav nezadostna kontrola v OZD pa omogoča tudi druge oblike okoriščanja z družbenimi sredstvi, kot so naraščajoče poneverbe, goljufije, zlorabe. Ta in drugi razlogi, ki smo jih v obravnavanih zadevah zapažali, in sicer neustrezna organizacija dela, poslovanje po načelu zaupanja pa pomanjkljivo določanje odgovornosti neizogibno vodijo tudi k pojavom nevestnega gospodarjenja.

Čeprav smo že v prejšnjih letih obravnavali posamične primere kršitev in zlorab samoupravnih pravic ter ugotavljali povezanost med motenimi medsebojnimi odnosi v OZD in splošno ravnanje samoupravnih odnosov, pa smo šele v I. 1978 zabeležili dva očitna primera takšnih kaznivih dejanj. Prvo v Dekorativni zaradi nezakonitega suspenza delavcev, ki so kritizirali vodstvo podjetja in drugo v Iskrji TOZD TELE, kjer naj bi delavci s posebnimi pooblastili uničili skoraj 100 glasovnic in objavili lažen izid referendumu. Oba postopka sta v teku, značilno pa je, da so ovadb v obeh primerih vložili delavci sami.

Kazniva dejanja s političnim obeležjem se še dalje pojavljajo v obliki verbalnih ekscesov pretežno vinjenih oseb, pri čemer globljega ozadja in povezav s sovražnimi strukturami doma ali v tujini nismo opažali.

Med ostalimi kaznivimi dejanji so v občutnem porastu (109 prijav) kazniva dejanja nezakonite vselitve. Stanovanjska stiska, ki tare določeno število občanov z nizkimi osebnimi dohodki, pri čemer so v večini osebe na začasnem delu v Ljubljani, povzroča,

da se vse pogostejše nasilno vseljujejo v prazna v glavnem družbena stanovanja. Problematiko, spričo splošnega pomena, ki jo imamo v Ljubljani, obravnavamo podrobneje v posebni informaciji.

Prav tako bo sestavljena posebna informacija o stanju ustavne preobrazbe javnega tožilstva.

Ob koncu posredujemo še podatke, ki nam jih je v zvezi z delom na območju ljubljanskih občin dostavilo Okrožno tožilstvo v Ljubljani. Pregled prikazuje najtežja kazniva dejanja po kazenskem zakonu.

IV.

Število obtoženih pred Okrožnim JT v Ljubljani za najtežja kazniva dejanja po občinah

	Bežigrad	Center	Moste	Šiška	Vič	Skupaj
A) Prijave 1978	145	216	129	159	123	772
B) Obtožbe	56	84	50	67	37	294
Od tega:						
— velike tatvine	27	35	29	24	16	131
— smrtne prometne	13	12	11	20	15	71
— gospodarski kriminal	10	19	2	11	—	42
— uboji	4	4	2	1	2	13
— ropi	—	7	—	3	2	12
— posilstva	—	3	5	—	1	9
— ostalo	2	6	1	8	1	16

V sklopu gospodarskega kriminala so bile vložene obtožbe za grabež s področja SO Šiška (6), za zlorabe položaja odgovornih oseb večinoma SO Center (9), za izdaje nekaterih čekov pa Bežigrad in Center (skupaj 9); obtožbe za poneverbe nad 30.000 din so enakomerno zastopane, izvzemši SO Vič-Rudnik, kjer v lanskem letu obtožbe s področja gospodarskega kriminala niso bile vložene.

JAVNI TOŽILEC
BOŽO JANHUBA, i. r.

Izvršni svet je poročilo sprejel in podpira prizadevanja javnega tožilstva v Ljubljani za rešitev kadrovske in prostorske vprašanje ter daje poročilo delegatom občinske skupščine v obravnavo in sprejem.

IZVRŠNI SVET

poročilo

O DELU

javnega pravobranilstva mesta Ljubljane za leto 1978

I. DELOVNO PODROČJE

Javno pravobranilstvo mesta Ljubljane je v letu 1978 delovalo pri pravnem varstvu družbenega premoženja v primerih, ki so navedeni v posebnih zakonih, pri zakonitem zastopanju mesta Ljubljane in občin Ljubljana-Bežigrad, Ljubljana-Center, Ljubljana-Moste-Polje, Ljubljana-Šiška in Ljubljana-Vič-Rudnik, njih organov, organizacij in skladov, ki so pravne osebe ter krajevnih skupnosti pred sodišči in drugimi organi v vseh postopkih, ko gre za premoženjsko pravne zahtevke teh subjektov, pri dajanju pravnih mnenj in pravne pomoči v premoženjsko pravnih zadevah teh subjektov. Poleg tega pa lahko javno pravobranilstvo zastopa po pooblastilu tudi samoupravne interesne skupnosti (na področju vzgoje in izobraževalne dejavnosti, kulture, zdravstva in socialnega varstva ter otroškega varstva), ki so del skupščinskega sistema ter vse organizacije, ki imajo v teh skupnostih položaj izvajalcev.

Poleg zakonitega zastopanja in zastopanja po pooblastilu v zakonu določenih družbenih subjektov pred sodišči in drugimi državnimi organi pa zakon o javnem pravobranilstvu ali drugi zakoni javnemu pravobranilstvu nalagajo še vrsto drugih pravic in dolžnosti kot n. pr.:

— dajanje pravnih mnenj in druge strokovne pomoči družbenim subjektom, ki jih javno pravobranilstvo zastopa po zakonu ali pooblastilu pri sklepanju pogodb in pri reševanju drugih premoženjsko-pravnih vprašanj;

— ocenjevanje predloženih pogodb, sklenjenih v prometu z nepremičninami med družbenopravnimi osebami in občani ter civilno pravnimi osebami zaradi varstva družbene lastnine;

— spremljanje in proučevanje družbenih odnosov in pojavov ter obveščanje skupščin družbenopolitičnih skupnosti in drugih zainteresiranih družbenih organov in organizacij o problemih, ki imajo poseben pomen za pravno varstvo družbenega premoženja ter predlaganje ustreznih ukrepov za odpravo družbeno nevarnih in škodljivih pojavov.

Naloge Javnega pravobranilstva mesta Ljubljane v letu 1978 je izvrševalo deset delavcev — od katerih ima pet delavcev pravno fakulteto in pravosodni izpit in trije delavci s srednješolsko izobrazbo ter dva z nepopolno srednješolsko izobrazbo. Številčno stanje se v zadnjih letih ni spreminjalo.

Poleg opravljanja strokovnih nalog so imenovani delavci (namestniki in javni pravobranilci) tudi družbenopolitično zelo angažirani. Tako ima vsak po več zadalžitev v posameznih komisijah in odborih družbenopolitičnih skupnosti in v družbenopolitičnih organizacijah.

stališče